№ 218. Poniedziałek 22. Września 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Gmina *Burkanów* obwodu tarnopolskiego, która dotychczas do szkoły w Złotnikach należała, tudzież część Złotnik do parafii w Burkanowie należąca, dla założenia wspólnej szkoły w Burkanowie zobowiązały się wieczne czasy: wystawić na gruncie gromadzkim pod n. top. 371 dawny-394 nowy, 1550 □ sągów rozległości mającym, budynek szkolny z pomieszkaniem dla nauczyciela, utrzymywać go zawsze w dobrym stanie, wynająć tymczasowo dom na szkołę i mieszkanie dla nauczyciela, posprawiać porządki szkolne, załatwiać ochędóstwo przy szkole i płacić każdoczesnemu nauczycielowi 200 zł. w. a. na rok, pod warunkiem, że z tego koszta opału szkoły opędzać będzie.

Okazaną temi ofiarami gorliwość o rozszerzeniu nauki między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo Galicyjskie z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Minister stanu przeniósł nauczyciela przy c. k. niższej szkole realnej w Brodach *Józefa Gutetzky'ego* do c. k. niższej szkoły realnej w Tarnopolu, a nauczyciela tego ostatniego zakładu naukowego *Józefa Schittawansa* do c. k. niższej szkoły realnej w Brodach, obudwu na własną ich prośbę i w tym samym charakterze.

Minister stanu mianował kandydatów stanu nauczycielskiego Tomasza *Barewicza* i Marcelego *Malinowskiego*, rzeczywistymi nauczycielami, i przeznaczył pierwszego do gimnazyum w Stanisławowie, drugiego do gimnazyum w Tarnowie.

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 12. września b. r. raczył najmiłościwiej dozwolić prezydentowi izby handlowej w Bernie Herringowi w spółce z Alfredem Skene, Izydorem Flesch, Leopoldem Haupt, J. W. Bauer, Józefem Teuber i Karolem Juretschek założyć morawski bank eskomptowy, i statuta tegoż zatwierdził.

Część nieurzędowa.

Lwów, 21. września. Rozprawy w radzie państwa nad zaprowadzeniem w Austryi czterech pierwszych ksiąg kodexu handlowego, przez komisyę prawników w Norymberdze ułożonego, dały powód deputowanym czeskim i galicyjskim do wzmocnienia zarzutu niekompetencyi szczuplejszej rady państwa w traktowaniu przedmiotów, wszystkie kraje koronne zarówno obchodzących, i w skutek tego zarzutu ciż deputowani salę obrad opuścili. Nie wchodząc wcale w kwestyę kompetencyi, żałować musimy, że posłowie nasi nie pojęli tego, iż wprowadzenie kodexu handlowego będzie dla kraju naszego prawdziwem dobrodziejstwem, któremu podniesionym zarzutem przeszkodzić usiłują. Wiadomo bowiem, jak prawodawstwo handlowe dotąd jest w Austryi nie dostateczne i koniecznym potrzebom handlu nie odpowiedne. Nie mamy wcale kodexu, w którymby szczegółowe oznaczenia prawa zebrane i systematycznie ułożone były; są tylko kompendya mniej lub więcej nie dokładne, zbiory patentów i dekretów przez panujących monarchów w materyach handlowych wydanych; dekrety zaś te i patenty, sięgające po części pierwszej połowy ośmnastego wieku, nie wystarczają potrzebie tak silnie teraz rozwiniętego handlu i przemysłu we wszystkich krajach monarchii austryackiej. Łatwo zaś pojąć, jak wielką podobny stan rzeczy dla handlu jest niedogodnością, o ile przeszkadzać musi swobodnemu rozwojowi stosunków handlowych. Wszakże w poczuciu niedokładności i niestosowności obecnego prawodawstwa, musiano się uciec do zaprowadzenia postępowania ugodnego w upadłościach handlowych dla tego tylko, iż postępowanie sądowe, według przepisów obowiązujących największe niedogodności za sobą pociąga. Wszakże jawnem jest każdemu, iż postępowanie ugodne może być krokiem tylko prowizorycznym i obowiązywać przestanie, jak skoro zaprowadzony będzie kodex handlowy, właściwe postępowanie w upadłościach handlowych wskazujący i określający. Bo pertraktacya sądowa masy jakiej konkursowej, według form prawnych dotąd przepisanych, trwa zwykle lat kilkanaście, a koszta sądowe większą część masy takowej wyczerpują; każdy zaś pojmuje, iż podobny stan prawodawstwa smutnie na kredyt handlowy oddziaływać musi, bo dziś jeszcze wierzyciel mienie swoje powierzający, lękać się może, iż w razie upadłości dłużnika, dostatecznej opieki prawa dla siebie nie znajdzie.

Niedogodnościom tym zaradzić może zaprowadzenie kodexu w Norymberdze ułożonego. Kodex ten jest owocem pracy najznakomitszych prawników ze wszystkich krajów niemieckich; do układu jego wpływali ludzie specyalni zawodu handlowego; był on przedmiotem rozbioru wszystkich izb handlowych, każda zaś specyalna kwestya wywołała długie rozprawy w dziennikach prawniczych. Jest więc wszelka rękojmia, iż kodex na tej drodze układany, odpowie obecnemu stanowisku obrotów handlowych, zaradzi niedogodności w wielu krajach, a mianowicie w Austryi dotkliwie czuć się dającej. Wszakże już zaprowadzenie prawa wexlowego niemieckiego zaradziło potrzebie powszechnie uznanej. Zważyć bowiem musimy, iż zarzut, jakoby prawo dla kraju jakiego uchwalone, dla innych krajów może być wcale niedogodne, jako pojęciu i potrzebie każdemu krajowi właściwym nieodpowiednie, zarzut ten słuszny bardzo pod względem prawodawstwa cywilnego i karnego, nie da się wcale zastosować do prawodawstwa handlowego. Handel bowiem z natury swej tak dalece jest kosmopolitycznym, iż pojęcie sprawiedliwości w stosunkach handlowych nie ulega żadnej miejscowej modyfikacyi, a jedno i to samo postępowanie w sprawach handlowych może być na całym świecie zarówno logiczne i racyonalne. Kupiec uważać się musi jako obywatel świata całego, z którym w stosunkach zostaje, bez względu na odrębność plemienia lub narodowości. Ktoby się więc sprzeciwiał zaprowadzeniu w kraju kodexu handlowego rozumnie ułożonego, dlatego jedynie, iż w Niemczech powstał, ten musiałby się sprzeciwiać i zaprowadzeniu sztuki drukarskiej, dlatego, iż w Niemczech wynaleziona została. Tak jedno bowiem jak drugie odpowiada zarówno potrzebie każdego kraju każdego narodu. Bo w stosunkach handlowych nikną względy narodowości; zastępują je interes i ogólne poczucie prawości. Kodex więc handlowy na tem poczuciu oparty, logiczne zaś i racyonalne postępowanie sądowe przepisujący, kodex takowy, bez względu na to, gdzie powstał, w każdym kraju śmiało zaprowadzony być może, bo potrzebie każdego kraju zarówno odpowiadać będzie.

Monarchia Austryacka.

(Nabożeństwo dziękczynne.)

Z **Brzeżan** donoszą nam dodatkowo, że za szczęśliwe wyzdrowienie Najjaśn. Pani odbyło się 15go b. m. także w bożnicy izraelickiej, a nazajutrz zrana w gr. kat. kościele parafialnym uroczyste nabożeństwo dziękczynne, na którem znajdowali się również wszyscy c. k. urzędnicy, korpus oficerów z wojskiem, młodzież szkolna i licznie zebrana publiczność, a przy końcu nabożeństwa odspiewali wszyscy hymn ludu.

Wiedeń, 20. września *(Nowiny dwora. — Jenerał Lüders. — Baron Hülsemann. — Sprawozdanie komisyi długów państwa. — Gimnazyum w Haromssek.)*

Odjazd Jego Mości Cesarza do Morawii i Czech nastąpi jutro o godzinie $1\frac{1}{2}$ w południe. Ich Cesarzew. MM. Arcyksiążęta Wilhelm i Karol Ferdynand będą towarzyszyli Najjaś. Panu, jak również minister wojny fzm. hrabia Degenfeld i obadwaj jenerał-adjutanci hrabia Crenneville i hrabia Coudenhoven, a nadto świta złożona ze 150 oficerów sztabowych i wyższych. Dziś zrana odeszły już dwa osobne pociągi dworskie z końmi, ekwipażami i służbą do Berna i Pragi. Wczoraj odjechał Najjaś. Pan do obozu pod Wimpassing, gdzie odbyły się wielkie manewry z ogniem, poczem Jego Ces. Mość udał się z powrotem do Reichenau.

Były gubernator Warszawy, jenerał *Lüders* bawi od kilku dni w przejeździe z familią swoją w Wiedniu; rana jego niezagoiła się jeszcze.

Z Londynu donoszą, że baron *Hülsemann*, austryacki poseł w Washingtonie, odjechał już z Londynu na swoje stanowisko.

Dzisiejsza *Gazeta wiedeńska* podaje w urzędowej swej części *sprawozdanie komisyi długów państwa* z 7. lipca 1862 o

stanie długów państwa z końcem drugiego półrocza 1861. (W jutrzejszem numerze podamy wyciąg z tego sprawozdania).

Jego Excelencya biskup Siedmiogrodzki, Ludwik Haynold, ofiarował 6000 zł. na założenie katolickiego gimnazyum w Haromssek.

(Posiedzenie izby deputowanych z 18. września.)

Zagaił posiedzenie Dr. *Hein* o godzinie 10$^{3}/_{4}$ zrana. Na ławie ministrów zasiedli pp. Schmerling, Lasser, radzca ministeryalny Benoni i radzca sekcyjny Dr. Schindler.

Po odczytaniu protokołu i przyzwoleniu kilku urlopów oznajmił prezydent, że ministeryum finansów nadesłało specyalne wykazy do preliminarza niestałych podatków i dochodów z dóbr skarbowych na rok 1863 z przedstawieniem różnicy, jaka zachodzi między tym preliminarzem a uchwaloną w izbie deputowanych odpowiedną rubryką budżetu na rok 1862. Te dokumenta odesłano do wydziału finansowego na rok 1863.

Następnie wniósł *Giskra* z 60 kolegami interpelacyę do całego ministeryum z powodu oświadczenia ministra finansów w izbie panów co do wypłacenia towarzystwu żeglugi parowej na Dunaju całej w projekcie budżetu preliminowanej subwencyi, pomimo przeciwnej uchwały rady państwa. Interpelant zapytuje przeto, czy ministeryum potwierdza to oświadczenie przeciwne konstytucyi, i czy w takim razie da się ono pogodzić z zasadami rządu konstytucyjnego. — Minister stanu przyrzekł odpowiedzieć na tę interpelacyę na jednem z najbliższych posiedzeń.

Wniosek *Herbsta* względem przypuszczania członków izby na posiedzenia wydziału finansowego uznała izba za naglący i odesłała do wydziału regulaminowego.

Wreszcie nastąpiła dalsza debata specyalna nad projektem rządowym względem zaprowadzenia powszechnego kodeksu handlowego, i znowu pewna liczba członków prawej strony opuściła salę obrad.

Pięć pierwszych paragrafów projektu przyjęła izba bez żadnej prawie zmiany. Przy §. 6. proponowała mniejszość wydziału odmienną stylizacyę, ale izba po krótkiej debacie oświadczyła się za wnioskiem większości wydziału.

Przy §. 7. dodane zostało jeszcze na wniosek radzcy sekcyjnego Dr. *Schindlera* postanowienie na rzecz *przedsiębiorstwa rządowego*, a paragrafy 8 do 24 przyjęła izba prawie bez debaty.

Na tem skończyło się posiedzenie o godzinie 1$^{3}/_{4}$ w południe.

Francya.

Paryż, 16. września. (*Wiadomości z Mexyku. — Constitutionnel i La France w sprawie rzymskiej. — Marszałek Castellane †.*)

Telegram z Saint Nazaire przyniósł wiadomość z Mexyku, iż stronnictwo liberalne w Puebla postanowiła wystąpić z nowemi propozycyami, na przypadek, gdyby jenerał Forej przybył do Orizaby z upoważnieniem do zawarcia układów. Francuzi usadowili się na wzgórzu Barrego, które należycie ufortyfikowali. W Colima dwóch pułkowników mexykańskich i cały garnizon oświadczyć się miał za interwencyą francuską. Sukursa wojskowe do Veracruz jeszcze nie nadeszły. Okręta liniowe „Eylau" i „Jemappes", które d. 8. sierpnia z Martyniki wypłynęły, spodziewane były około 20go tegoż miesiąca w Veracruz.

Patrie zaprzecza wieści, jakoby korpus expedycyjny w Mexyku powiększony być miał do siły 60.000 ludzi. Połowa tej siły wystarczy zupełnie dla osiągnięcia żądanych rezultatów.

Po kilkudniowem milczeniu *Constitutionnel* wystąpił w sprawie włoskiej przeciw wnioskom przez *la France* nie dawno podanym. Widzi on w podaniach tego dziennika li tylko opinią osobistą pana de la Guerroniére głównego redaktora i zaprzecza jak najmocniej, ażeby rząd francuski miał zamiar przedłużenia okupacyi Rzymu w nieskończone czasy. Według zdania *Constitutionnela* zajęcie Rzymu przez wojska francuskie dopóty tylko trwać będzie, dopóki rząd papieski zagrożony będzie napadem zewnętrznym na obecne swe posiadłości.

W Lugdunie umarł hr. Bonifacy de Castellane, najstarszy wiekiem marszałek Francyi. Urodzony w 1788 roku, wstąpił on do wojska w roku 1804, a w roku 1852 mianowany został senatorem i marszałkiem.

Włochy.

Turyn, 16. września. (*Garibaldi. — Skład armi włoskiej. — Okólnik dyplomatyczny rządu włoskiego. — Deputacya z Forli. — Różne wiadomości. — Telegram względem zdrowia Garibaldego.*)

Stan zdrowia Garibaldego miał się nieco pogorszyć.

Według statystyki przez paryską *Patrie* podanej armia włoska liczyła w dniu 1. lipca 117.636 Piemontanów, 69.302 Lombardów, 8733 Parmezanów, 5520 Modeńczyków, 11.823 Romanów, 15.549 Toskanów, 8197 Umbryjczyków, 70.705 Neapolitanów, 8812 Sycylianów, 5003 Wenecyanów, 1671 Rzymian, 62 Niemców, 379 Francuzów, różnych narodowości 277, razem 323.370 ludzi pod bronią.

Według doniesień z Londynu rząd Króla Wiktora Emanuela wydać miał okólnik dyplomatyczny w przedmiocie obecnej sytuacyi. W okólniku tym porażka i ujęcie Garibaldego stawione jest jako dowód, iż jedność włoska i rząd włoski należycie się już ustaliły. Powstanie zaś Garibaldego według słów okólnika, znów dowodzi, że Włochy Rzym posiadać muszą, bo Garibaldi, chociaż na drodze nieprawnej, tylko życzenia całej ludności wyraził.

Monarchia nazionale potwierdza, iż rząd włoski przesłał rządowi francuskiemu nową notę w sprawie rzymskiej. Dziennik ten dodaje: „Rząd w proklamacyi z dnia 3. sierpnia przyrzekł, iż porządek przywróci, i sprawiedliwości dla Włoch żądać będzie. Pierwsza część zadania już spełniona; staraniem rządu będzie, ażeby i drugiej zadość się stało."

Patrie donosi z Turynu pod dniem 14. września „Deputacya rady prowincyonalnej z Forli składała Królowi powinszowanie z powodu zaślubin księżniczki Pii, przyczem wyraziła życzenie rychłego załatwienia kwestyi rzymskiej. Król zamiast odwrócenia rozmowy od przedmiotu tak drażliwego, zdawał się chętnie o nim rozprawiać. Słuchał pilnie argumentów deputacyi, a w odpowiedzi oświadczył, iż pojmuje dobrze całą ważność rozwiązania kwestyi rzymskiej, zwłaszcza dla prowincyj środkowych włoskich, szczęśliwym zaś jest, iż zapewnić może deputacyę, że w roku 1863 kwestya ta zgodnie z życzeniem Włoch i z zadowoleniem katolickiego świata załatwiona będzie. Hrabia Albiani, będący na czele deputacyi, zapytał, czyli słowa te królewskie podać może do wiadomości ludu, któren deputacya reprezentuje. Na to Król odpowiedzieć miał, iż nie tylko deputacyę do tego upoważnia, ale nadto ją wzywa, ażeby to uczyniła."

W Neapolu rozdawano listę proskrypcyjną, mającą na czele sztylet i rewolwer, poczem następywały imiona Lamarmora, Cialdini, Pallavicini, Ratazzi i Brignone, jako poświęcone zemście publicznej.

W Pizie otoczono nie dawno lożę wolnomularską w czasie jej posiedzeń, rozwiązano takową i uwięziono członków obecnych. Zdaje się, iż wykryto, że pod pozorem wolnomularstwa zawiązany to był komitet stronnictwa ruchu. Papiery znalezione wszystkie zabrano.

W nocy z dnia 13. na 14. września przybył do Genuy statek „Caprera" z oddziałem Garibaldzistów, których w warowni San Giuliano umieszczono. Są to po większej części ludzie młodzi, nędznie wyglądający. Wielu z nich było bez obuwia, wiele nie miało czapek po większej zaś części nędznie bardzo byli ubrani.

Dziennik *Movimento* ogłosił następujący telegram względem zdrowia Garibaldego: Znów oddzieliły się cząstki kości, równie jak nici z pończochy. W ogóle choroba postępuje regularnym trybem.

Telegram zaś z Londynu pod d. 18. września donosi: „Komitet Garibaldego odebrał telegram z Spezii, Patridge uznał, iż kula kość wewnątrz złamała i stawy odsłoniła. Chociaż chory mocne bóle cierpi, to jednak zapalenia nie ma. Rana polepsza się, ogólny stan zdrowia dość zadawalniający.

Niemcy.

Berlin, 18. września. (*Posiedzenie komisyi budżetowej.— Wniosek badeński w sprawie traktatu prusko-francuskiego. — Telegram z Berlina.*)

Na dzisiejszem posiedzeniu komisyi budżetowej minister wojny jen. Roon oświadczył, co następuje:

„Rząd w poprzednich obradach dał już dowody, iż pragnie porozumienia się i zgody w ułożeniu budżetu. Tą myślą powodowany rząd postanowił zgodzić się na poprawkę deputowanego z Stargartu (Vinckego), pomimo iż pod względem technicznym wiele przeciwko niej zarzucićby można. Minister spodziewa się, że komisya budżetowa w koncesyi tej upatrzy podstawę do zgody co do budżetu na rok 1862. Rezultat takowy przyjąłby kraj z największa radością, jako usuwający powód dalszych zawikłań. Rząd przeto poleca propozycye swe zgłębieniu komisyi budżetowej. Chociażby teraz już oczekiwać można objaśnień co do etatu na rok 1863, to jednak od objaśnień tych nie zależy wcale zgłębienie etatu na rok 1862. Później rząd znajdzie sposobność wyjawienia stanowiska swego co do etatu na rok 1863. Co zaś dotyczę poprawki dep. Stavenhagena, po sumiennym rozbiorze oświadczyć muszę, iż nie masz widoku, ażeby rząd, ze względów techniczno-militarnych na poprawkę tę przystać mógł."

Oświadczenie to ministeryalne komisyę budżetową nie zaspokoiło. Upatruje ona w niem tylko zarzuty militarno-techniczne przeciwko dwuletniej służbie, lecz nie masz w niem śladu prawnego załatwienia sporu. Na wniosek Howerbeka komisya budżetowa uznała jednomyślnie, iż nie masz wcale powodu do przerywania rozpraw w izbie deputowanych. Minister skarbu obecny na posiedzeniu komisyi milczał. Jutro ma się odbyć plenarne posiedzenie izby.

Pruska powszechna gazeta podaje notę rządu W. Księstwa badeńskiego do rządu królestwa bawarskiego w odpowiedzi na zawiadomienie, iż Bawarya wzbrania się przystąpić do traktatu handlowego francusko-pruskiego. W nocie tej rząd W. Księstwa badeńskiego występuje z wnioskiem, ażeby dla uregulowania spraw handlowych związku niemieckiego, zwołany został parlament złożony z delegowanych z izb prawodawczych niemieckich.

Hanower, 15. września. Konferencye względem wypracowania wspólnego niemieckiego regulaminu do procesów cywilnych zagaił tu dzisiaj hanowerski minister sprawiedliwości Bar. W obradach, ile dotąd wiadomo, brali udział: za Austryę szef sekcyi w ministeryum sprawiedliwości Dr. Rizy, za Bawaryę nadprokurator państwa Bomhard, za Saksonię radzca apelacyjny Dr. Tauchnitz, za

Hanower nadradzca sprawiedliwości Leonhard, za Wirtemberg nadradzca trybunału Sternenfels, za Baden radzca sądu nadwornego Stösser, za Elektorat heski nadradzca apelacyi Gleim, za Darmsztad jeneralny prokurator państwa Seitz, za Mecklenburg Schwerin tajny radzca ministeryalny Scheve, za Nassau dyrektor sądu nadwornego Winter, za Frankfurt radzca apelacyi senator Dr. Nestle.

Telegram z Berlina z dnia 19. września donosi: Na dzisiejszym posiedzeniu izby deputowanych odczytaną została relacya komisyi budżetowej. Dep. Simson zwraca uwagę na sprzeczności w wczorajszem i onegdajszem oświadczeniu ministra wojny, konflikt teraz stał się mocniejszym. Minister wojny oświadczył, iż wniosek na odroczenie posiedzeń zadziwił go. We środę nic innego nie powiedział, jeno że rząd poprawkę Stavenhagena na rok 1862 przyjmuje. Dep. Winke zwraca uwagę na brak wszelkiej chęci do pojednania, na sprzeczności w słowach ministra. Wniosek komisyi, do dalszego prowadzenia obrad specyalnych, jednomyślnie przyjęty został.

National Zeitung z dnia 19. września pisze: W izbie deputowanych mówiono, że minister skarbu otrzymał dymisyę, zaś minister wojny podać się miał do dymisyi, która wszakże nie została przyjęta. Wierzą powszechnie, iż egzystuje przesilenie ministeryalne.

Królestwo Polskie.

Warszawa, dnia 19. września. – (*Program uroczystości urodzin Następcy tronu. — Ułaskawienie. — Stan więzień warszawskich.*)

Dzien. pow. donosi: W dniu 8. (20.) b. m. jako w rocznicę urodzin Jego Cesarskiej Wysokości wielkiego księcia Cesarzewicza Następcy tronu, odbędzie się o godz. 9-ej rano solenne nabożeństwo w kościele katedralnym św. Jana, na którem urzędnicy władz wszelkich znajdować się mają.

W dniu tym o godz. 11-ej rano będzie miało miejsce przyjęcie u dworu w pałacu łazienkowskim.

Na godzinę tę wyższe duchowieństwo wszelkich wyznań, rada Stanu, rada administracyjna, senat i urzędnicy pierwszych klas 4-ch, referendarze stanu i vice referendarze, władze towarzystwa kredytowego ziemskiego i rada miejska, zbiorą się w sali Salomona.

Jenerałowie i wszelkie władze wojskowe w sali balowej.

Szambelani i kamerjunkrowie w sali marmurowej jadalnej.

Konsulowie zagraniczni w sali zielonej.

Wieczorem domy rządowe i miejskie iluminowane będą.

Jego Cesarska wysokość Wielki książę namiestnik w Królestwie raczył zezwolić na uwolnienie od służby wojskowej, z dozwoleniem powrotu do kraju, Romana Janikowskiego, b. ucznia szkoły sztuk pięknych w Warszawie, skazanego do wojska za udział w wynikłych w kraju nieporządkach.

Jeszcze przed przybyciem do Warszawy Wielkiego księcia namiestnika, dochodziły Jego Cesarską wysokość wiadomości o niezadowalniającym stanie więzień, a szczególniej aresztu policyjnego w Warszawie. Aby złemu nadal zaradzić i środki poprawienia jego obmyślić, władza wyznaczyła oddzielny komitet, dla dokładniejszego zbadania środków dążących do natychmiastowego polepszenia urządzeń tak lokalów więziennych w ogólności, jak przedewszystkiem aresztu policyjnego.

Następnie Jego Cesarskiej wysokości namiestnikowi przedstawione zostały dokładne wykazy, obejmujące liczbę osób, które były przytrzymane w areszcie policyjnym od dnia 1. stycznia do 20go lipca r. b., z oznaczeniem przyczyn, które szczegółowe aresztowania spowodowały i czasu ich trwania.

Pod tym względem, z danych szczegółowych okazało się, że z liczby 14,833 osób w czasie powyżej określonym w areszcie policyjnym osadzonych, 11,237 osób przytrzymanych zostało za przestępstwa zwyczajne, jako to: kradzież, włóczęgostwo, żebractwo, bijatyki, rozpustę, przemycanie i inne policyjne wykroczenia. Za uchybienie zaś przepisom wojennego stanu, lub za przestępstwa mające jakikolwiek polityczny charakter, przyaresztowano 3,596 osób, po największej części za nienoszenie latarek, w którym to przypadku areszt trwał po kilka godzin.

Co się tyczy przeciągu czasu, który przytrzymani w areszcie policyjnym, w tymże areszcie wysiedzieli, to cyfra ogólna 14,833 osób rozpada się na następujące szczegółowe cyfry:

Aresztowanych	przez 1 do 3 dni było	11,307
„	przez 3 dni do 1 tygodnia	1,728
„	przez tydzień do 2 tygodni	951
„	przez 2 do 3ch tygodni	451
„	przez 3 do 4ch tygodni	257
„	przez miesiąc do 2ch miesięcy	96
„	przez 2 do 3ch miesięcy	39
„	przez 3 do 4ch miesięcy	4

Kronika.

(Pożary.) Dnia 15. b. m. o północy zgorzał w Dukli z niewiadomej przyczyny drewniany dom izraelicki. Większe nierównie nieszczęście zrządził ogień 2. b. m. w miasteczku Chodorowie w obwodzie brzeżańskim. Z niewiadomej przyczyny zapalił się po północy dom żydowski w rynku i dla panującej wówczas posuchy szerzył się ogień tak gwałtownie, że w przeciągu kilku godzin zgorzało 6 domów z wszelkiemi sprzętami i 12 rodzin zostało bez przytułku. Szkodę obliczają na 10.000 zł. w. a.

(Burza z gradem.) Z Brzozdowiec w obwodzie brzeżańskim donoszą, że dnia 8. b. m. po południu padał w tamtejszej okolicy grad wielkości kurzego jaja, który w rzeczonem miasteczku powybijał prawie wszystkie szyby, podziurawił dachy, w polu poranił pastuchów i bydło i po ogrodach poczynił także znaczne szkody. Zaś nazajutrz po południu srożyła się tak gwałtowna burza w całym powiecie Chodorowskim, że wicher pozrywał nawet dachy z domów, mosty i sterty zboża roznosił po polu. W Brzozdowcach i Hrankach zostały mosty tak dalece uszkodzone, że na jakiś czas przerwała się zupełnie komunikacya.

(Roślina mająca zastąpić bawełnę.) Mr. Phillipps, który odkrył czy wynalazł surrogat, mający zastąpić bawełnę, podaje teraz do wiadomości, że gotów jest odkryć swoją tajemnicę i zdaje na kraj wyznaczenie dla niego nagrody, jeżeli się wynalazek okaże użytecznym. Twierdzi, że pierwiastek przez niego odkryty, zastąpi bawełnę zupełnie, że zapasy tegoż w kraju są dostateczne, aby zatrudnić wszystkich robotników i zapewnia, że roślina potrzebna da się w Anglii uprawiać, nie pozbawiając jej ani jednego akru ziemi dziś na co innego używanego.

(Sprostowanie.) W onegdajszym numerze zaszła pomyłka drukarska. W artykule wstępnym zamiast słów: „Łącząc bezpośrednio morze śródziemne z morzem czarnem", ma być „łącząc bezpośrednio morze śródziemne z morzem Czerwonem."

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 22. września. Najjaśniejszy Pan miał odjechać już wczoraj pospiesznym pociągiem do Morawii, gdzie zabawi przez trzy dni w Sokolnicy, a potem uda się do Czech również na trzy dni, i cały ten czas poświęci ćwiczeniom pułków kawaleryi, rozłożonych w tych krajach. — Izba deputowanych rady państwa ukończyła już na posiedzeniu z 20. b. m. obrady swoje nad projektem rządowym względem zaprowadzenia kodexu handlowego przyjęciem tego projektu. Na tem samem posiedzeniu odpowiedział *minister skarbu* na ostatnią interpelacyę *Giskry* w ten sposób: Rząd wypłacił z procentów gwarantowanych towarzystwu żeglugi parowej na Dunaju tyle tylko, ile przyzwoliła rada państwa, chociaż towarzystwo domagało się zupełnego zaspokojenia gwarantowanych procentów. Powtórne żądanie wypłaty pociągnąć może za sobą skargę sądową ze strony towarzystwa. Jeżeli opinią prawną osądzi, że rząd powinien uiścić tę należytość, natenczas niemógłby rząd dopuścić wytoczenia sporu sądowego; i ten to wypadek miał minister skarbu na względzie, składając w izbie panów wiadome oświadczenie. Wreszcie przyjęty został na tem posiedzeniu także wniosek *Herbsta* względem przypuszczenia członków izby na obrady wydziału finansowego. — Wydział skarbowy rady państwa, załatwiwszy ustawę finansową na r. 1862, zajmował się na posiedzeniu swojem z 19. b. m. niezałatwioną jeszcze kwestyą względem podwyższenia stałych podatków, i postanowił ze względu na bliski już koniec roku administracyjnego, proponować izbie odmowę żądanego podwyższenia.

Spór konstytucyjny izby *pruskiej* z gabinetem nie skończył się jeszcze. Najnowsza depesza telegraficzna *Czasu* z **Berlina** z 20. września donosi w tym względzie, że sprawozdanie komisyi o etacie wojskowym na rok 1862 zostało już przeprowadzone przez obrady i uchwalone we wszystkich szczegółach zgodnie z wnioskami komisyi. W poniedziałek ma nastąpić ostateczne nad całością głosowanie. Ministrowie odbywają ciągłe narady, a przesilenie ministeryalne trwa nieustannie. *Kreuzzeitung* sądzi, że minister finansów nie otrzymał odpowiedzi królewskiej na podanie swoje o dymisyę, a wiadomość o podaniu się ministra wojny do dymisyi ma być nieuzasadniona.

Dzienniki *warszawskie* sięgają do 19. września, ale nie zawierają nic ważnego, a z **Petersburga** przynosi tylko telegram z 20. września wiadomość, że ukazem cesarskim nakazana została na rok 1863 po sześcioletniej pauzie rekrutacya z poborem pięciu ludzi z tysiąca. Ta rekrutacya ma się rozpocząć 15. stycznia.

Wiadomości telegraficzne z **Włoch** ograniczają się dziś także na jednym tylko telegramie z **Turynu** z 19go września: Dowiadujemy się z niego, że książę Napoleon z małżonką spodziewani są w Turynie 24go b. m. W Neapolu zatrzymany będzie jeszcze przez jakiś czas stan oblężenia, a w Sycylii potrwa aż do przeprowadzenia pewnych zmian w biórach administracyjnych. Izba będzie wkrótce zamknięta, ale nie ma być rozwiązana. — Dzienniki włoskie donoszą, że kwestya względem amnestyi lub sądu na Garibaldego może pociągnąć za sobą przesilenie gabinetu, gdyż ministrowie Depretis, Sella i Conforti, którzy oświadczyli się za bezwarunkową i powszechną amnestyą, chcą teraz, gdy nie utrzymało się ich zdanie, wystąpić z gabinetu. Także i co do sądu na Garibaldego zachodzą rozmaite zdania w gabinecie, ministrowie Petiti, Persano i Durando żądają trybunału nadzwyczajnego, sądu wojennego, a przeciwnie Ratazzi i Matteuzzi są za sądem przysięgłych. O stanie zdrowia Garibaldego nie ma dziś żadnych wiadomości.

Królowa *hiszpańska* udzieliła dekretem z 3. b. m. zupełnej amnestyi wszystkim tym poddanym hiszpańskim, których skazały sądy za udział w wypadkach rewolucyjnych w Loji i innych miejscach Andaluzyi w miesiącach czerwcu i lipcu roku zeszłego. Zbiegi, którzy chcą korzystać z tej łaski, mają w przeciągu 30 dni przedstawić się w ambasadach hiszpańskich.

W sprawie *czarnogórskiej* utrzymują wiadomości ze **Stambułu** z 13go b. m., że Sułtan miał odrzucić układ zawarty między Omerem Baszą i Księciem czarnogórskim, żądając bezwarunkowego poddania się Czarnogóry. Ale i druga strona zdaje się być również niezadowolona tym układem, jak się to pokazuje z następ-

pującego telegramu umieszczonego w *Giornale di Verona*: „**Raguza**, 17. września. Banda powstańców, nie zgadzając się na warunki pokoju przyjęte przez Vukałowicza, zebrała się pod dowództwem popa greckiego i oszańcowała w Biteliczy. Bej Cengich nadciągnął z dwowa batalionami wojska nieregularnego i kazał powstańcom składać broń. Powstańcy oparli się i przyszło do walki, w której pokonani Turcy stracili 60 poległych i 100 ranionych.“ — Dalsze doniesienia z Raguzy zapewniają, że Łuka Vukałowicz dotąd nieusłuchał wezwania Omera Baszy, ażeby przybył do Skodaru, i że Omer Basza odstąpił od warunku względem wydalenia Mirka, ojca księcia czarnogórskiego, z Montenegru.

Depesza z **Nowego Jorku** z 9go września potwierdza wiadomość, że jenerał separatystowski Jackson przekroczył Potomak w 50.000 ludzi i zajął Frederikę.

Najświeższa poczta.

Mnichów, 20. września. Zgromadzenie stronników reformy związkowej rozpocznie posiedzenia swoje w Frankfurcie z dniem 22. października.

Nowy York, 10. września. Mac Clellan ruszył z Washingtonu dla atakowania separatystów w północnym Marylandzie. Na kongresie separatystów wniesiony został projekt względem nowego poboru 300.000 ludzi. Flota unii stoi pod Baltimore, i chce zniszczyć to miasto, jeżliby zajęli je separatyści.

Kanton, 10. sierpnia. W Tonkinie wybuchło powstanie; przywódzca nazywa się Thoong, a liczba jego stronników ma wynosić 100.000. Z Japonii donoszą, że wszyscy obcy konzulowie opuścili Jeddo.

Bombaj, 27. sierpnia. Z Persyi nadeszła wiadomość, że Dost Mohamed gotuje się do pochodu na Herat; słychać, że tamtejszy Sułtan, Achmet Chan, chce się poddać.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. września.

Hotel rosyjski: PP. Krasucki Konst., c. r. oficer, z Rosyi. — Hosz Ed., z Pukienic. — Hr. Bobrowski Tytus, z Tarnowa. — Łodyński Stan., z Nahorzec. — Augustynowicz Bron., z Szeptyc. — Niezabitowscy Franciszek i Lubin, z Zameczka.

Hotel europejski: Br. Lewartowski Wład., z Dobrucowa.

Hotel angielski: Papara Hipolit, z Batiatycz. — Szczepański Tadeusz, z Czajkowiec.

Dnia 21. września.

Hotel rosyjski: Horodyński Tomasz, z Krogulec.

Hotel europejski: Robczyński Alfred, z Stanina. — Lityński Wenant, z Litwinowa. — Siarczyński Wojciech, z Zaptowa.

Hotel angielski: Serwatowski Wojciech, z Rajtarowiec. — Wołodkiewicz Wiktor, z Podwysocka. — Malinowski Jan, z Ostrowczyka.

Hotel krakowski: Popowski Józef, z Podola.

Zajazd Kubna: Pożakowski Hironim, z Ustyanowa. — Lencewicz Erazm, z Sulimowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. września.

PP. Hr. Łoś Gustaw, do Werchraty. — Strasser Karol, do Jasionowa. — Czajkowski Bogolit, do Bóbrki. — Wasilewski Alexander, do Sienkowa. — Kellerman Józef, do Tryncza. — Hr. Borkowski Wit., do Winniczek. — Zbielski Ignacy, do Leszniowa. — Mysłowski Alfred, do Zubrzye. — Obertyński Henryk, do Cielęża.

Dnia 21. września.

PP. Potocki Mieczysław, do Kociubińczyk. — Czihan Jakub, ka. mold. pułkownik, do Jas. — Horodyski Wiktor, do Cygan. — Horodyski Oskar, do Kociubiniec. — Pragłowski Alex., do Komorowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 19. września 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	329.78	+ 9 6	87.8	północny, sł.	pochmurno
2. god. po poł.	329 92	+ 11.1	82 1	półn.-wsch. „	
10. god. wiecz.	329.70	+ 8 7	81 7	„ „	jasno

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Stary kapral Napoleończyk**“, melodramat w 5 obrazach z francuskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 20. września.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr	5	96	6	[illegible]
Dukat cesarski	„ „	5	99	6	[illegible]
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	26	10	36
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	97	1	99
Talar pruski	„ „	1	87	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	73	81	46
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	73	85	48
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	63	72	36
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	85	83	60
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika		226	75	228	75

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 20. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 83.05. Metaliki po 5% za 100 zł. 71 05; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 793 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 215 40; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 126.10. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.3 dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—. Srebro 124.50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. września.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	66 60	66 70
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	83.—	83 20
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	83.20	83 30
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	71.10	71.25
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	71.25	71.40
dtto. „ 4½%	63.—	63 25
dtto. „ 4%	55.50	56 —
dtto. „ 3%	42 —	42 50
dtto. „ 2½%	35 75	36.25
dtto. „ 1%	14 10	14 25
Przez. do wylos. z r. 1839	136.50	137.—
„ 1854	91 —	91 20
„ 1860	91.—	91 20
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	92.30	92 50
Renty Como po 42 lir. aus.	17 —	17 25
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	68.50	69.—
„ 4½%	62 50	62 75
„ 4%	54.50	54 75
Przez. do los. obl. i daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	48.50	49.—
„ 3%	—.—	48.—
„ 2½%	45 50	46.50
„ 2¼%	40.—	41.—
„ 2%	36.—	37.—
„ 1¾%	31.—	32.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	68.50	69.—
„ 4½%	61.50	61 75
„ 4%	54.—	54.75
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	85.50	86.50
Wyż. Aust. i Salb.	86.—	86.50
Czech	86.—	86.50
Morawii	88.50	89 50
Szląska	88.50	89.50
Styryi	85.—	86.—
Tyrolu	95.—	96.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.50	88.50
Węgier	71 75	72.25

	pien.	towar.
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.: Banatu Tem.	71.—	71.50
Kroacyi i Slawonii	72 50	73.50
Galicyi	71 75	72 —
Siedmiogr. i Bukow	69.25	70.—
Lom. wen. poż. z r. 1856	96 —	96 50
Dług Tyrolu po 5%	68 50	69. —
„ 4%	54 50	54.75
Dług Salcburga „ 3½%	48.50	49.—
„ 3%	40.50	41.—
„ 2½%	35.—	36.
Dług Krainy „ 2%	28.—	29.—
„ 1¾%	25.—	26.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2½% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 2¼% za 100 zł.	12.—	13.—
„ 2% za 100 zł.	11.—	12.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	795 —	796
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	214 80	215 —
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	625 —	627 —
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1898	1900.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	238 50	239. —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	156.50	157 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	122 75	123 —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	276 —	277.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	226 25	226.75
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	40.—	43.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	—.—	98.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	685.—	690.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	174 —	176 —
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	158 —	160
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	418 —	420 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	220.—	222
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	398 —	401.
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	380 —	385 —
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	250 —	255 —

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon: 6let. po 5%	103 25	103.75
10 „ 5%	— —	100 —
przeznacz. do los. po 5%	87 50	87 75
Banku narodowego w wal. austr: na 12 m. 5% za 100 zł.	—.—	—.—
przez. do los. po 5%	83.25	83 50
Gal. Tow kred. po 4%	—.—	82 —

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.50	97.—
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	—.—	101 75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	137.—	137 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132.—	132 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	—.—	92.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	87.—	88.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	92.—
Lloyda za 100 zł.	90.—	91.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	131 80	132.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	120.—	121.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.50	37.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.50	95 —
Salma „ 40 „ „	37.—	37 50
Palfiego „ 40 „ „	36.25	36 75
Clarego „ 40 „ „	35 —	35 50
St. Genois „ 40 „ „	35 50	36 —
Windischgrätza 20 zł. „	22.—	22 50
Waldsteina 20 „ „	21.25	21 75
Keglevicha 10 „ „	14.75	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	106.70	106.75
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	106 75	106 75
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	94.30	94 40
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	126 50	126 65
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	50.05	50.10
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.06	6.07
dtto. pełnej wagi	6.06	6.07
Korona	17.50	17.55
20frankówka	10.12	10.13
Rosyjski impery.	10.40	10.48
Talar związkowy	1.88	1 88½
Srebro	125.50	126.—
Kurs korony we k. kasach 13 zł. 50 c.		

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.